

EFOP-3.6.2-16-2017-00017 „Fenntartható, intelligens és befogadó regionális és városi modellek”

Nyugdíjvárankozások: tények vagy ösztönök? Magyar helyzetkép Hans Rosling nyomán

Dr. Kovács Erzsébet és Vaskövi Ágnes

erzsebet.kovacs@uni-corvinus.hu

agnes.vaskovi@uni-corvinus.hu

Budapesti Corvinus Egyetem

Sigma50 - GMT (2020.okt.2.)

KOVÁCS-VASKÖVI: NYUGDÍJVÁRANKOZÁSOK: TÉNYEK VAGY ÖSZTÖNÖK?

A kutatás háttere

- Kérdőíves kutatás (2019) a magyar fiatalok állami nyugdíjrendszerrel kapcsolatos várankozásainak feltérképezésére
- Válaszadóink: magasan képzett, pénzügyileg tudatos fiatalok
- Két hipotézist fogalmaztunk meg:
 - pénzügyi képzésben résztvevők nyugdíjtudatossága magasabb szintű, mint más gazdasági képzésben résztvevő társaiké
 - a nyugdíjvárankozások függetlenek a nemtől (unisex nyugdíjrendszer)
- Az általános pesszimizmus mögött megvizsgáltuk a lehetséges viselkedési tényezőket

összehasonlító elemzés Hans Rosling drámai ösztöneivel

Sigma50 - GMT (2020.okt.2.)

KOVÁCS-VASKÖVI: NYUGDÍJVÁRANKOZÁSOK: TÉNYEK VAGY ÖSZTÖNÖK?

2 / 12

Áttekintés

1. Alkalmazott kérdőív
2. Adatállomány és módszertan
3. Várakozási eredmények
4. Hipotéziseink
5. Összehasonlító elemzés: Rosling: Tények c. munkájával

A kérdőív kérdései

14 kérdés 4 témacsoportban:

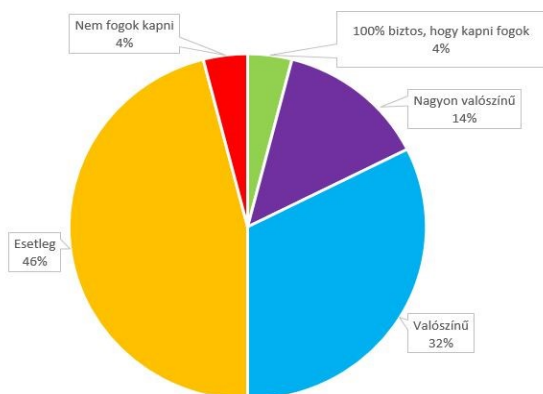
- I. demográfiai kérdések (5 kérdés)
- II. állami nyugdíjrendszerrel kapcsolatos várakozások (4 kérdés)
- III.a nyugdíjrendszer bőkezűsége (2 kérdés)
- IV.nyugdíjba vonulási kor és célország (3 kérdés)

Adatállomány és módszertan

- 320 kitöltés / 70 kizárva / 250 válasz a végső adatállományban
- Lineáris faktormodell és hipotézisek tesztelése, valamint komparatív analízis
- Az adatok demográfiai megoszlása:

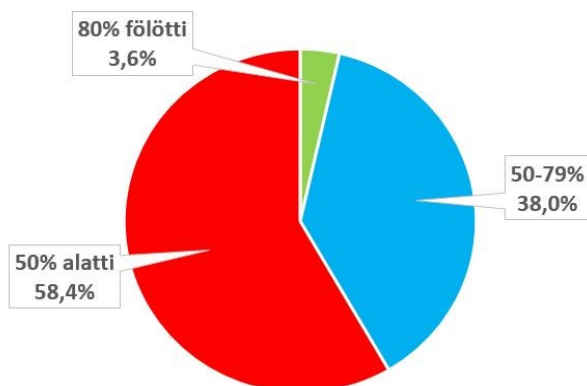
Nem	Férfi	58.0%
	Nő	42.0%
Életkor	19 és 24 év között	85.6%
	25 és 42 év között	14.4%
Jelenlegi képzés	Egyetem – pénzügy szak	35.0%
	Egyetem – gazdasági (nem pénzügy)	64.0%
	Más egyetem	1.0%
Szarmazási hely	Budapest és Pest megye	40.0%
	Más megyék	60.0%
Lakóhely	Budapest és Pest megye	87.6%
	Más megyék	12.4%

Eredmény (1): Nyugdíjrendszerrel kapcsolatos várakozások

Mi az elsődleges ok várakozásának háttérében?	Gyakoriság
Az idősödő társadalom, így a nyugdíjasok növekvő száma miatt egyre kevésbé lesz bőkezű a nyugdíjkassa.	55,5%
Nem bízom a kormányzatban.	13,7%
Magyarország jövője bizonytalan.	12,1%
A Kormány a közelmúltban változtatott nyugdíjbiztosítási politikáján.	7,7%
Terveim között szerepel, hogy elhagyom Magyarországot, így várhatóan nem részesülök majd a hazai nyugdíjakkból.	6,0%
Egyéb	5,0%

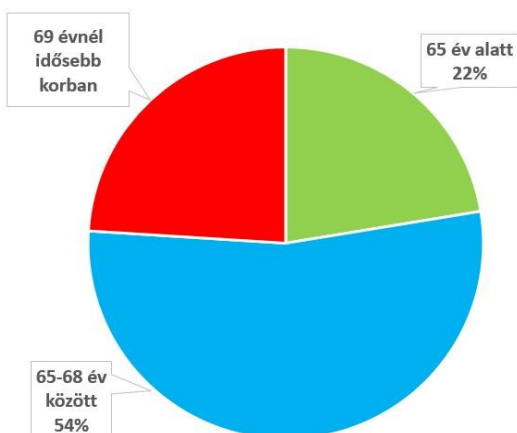
Eredmény (2): Az állami rendszer bőkezűsége

Aktuális helyettesítési ráták:

- 40 év munkaviszony után: 80%
- 50 év munkaviszony után: 90%
- átlagos ráta: 65%

Eredmény (3): Nyugdíjba vonulási kor

Hivatalos nyugdíjkorhatár ma:

- 64 év
- 65 évre emelkedik 2022-re

Hipotézisek tesztelése

- H1: pénzügyi képzésben résztvevők nyugdíjtudatossága magasabb szintű, mint más gazdasági képzésben résztvevő társaiké
Nincs szignifikáns különbség a várakozásokban
A pénzügyes hallgatók: hosszabb aktív időszak = magasabb állami nyugdíj
- H2: a nyugdíjvárakozások függetlenek a nemtől (uniszex nyugdíjrendszer)
szignifikáns különbség: a férfiak magasabb nyugdíjazási kort valószínűsítenek

Tények vagy ösztönök? (1)

- Kérdőíves kutatás az USA-ban, Kanadában és Írországban (Turner et. Al, 2019)
- Eltérő nyugdíjrendszerek, eltérő nyugdíjvárakozások
- DE minden országban általánosan pesszimista attitűd
- Várakozások függetlenek a nemtől vagy a pénzügyi képzettségtől (kivéve a nyugdíjazási kort)
- Az általános pesszimizmus nem feltétlen tények állnak

Hans Rosling: Tények

Tények vagy ösztönök? (2)

Összehasonlító elemzés Hans Rosling: Tények könyvével

Forró (Igen)	Langyos (Lehetséges)	Hideg (Nem)
Szakadék ösztöne	Egyenes vonal ösztöne	Méret ösztöne
Negativitás ösztöne	Hibáztatás ösztöne	Sors ösztöne
Általánosítás ösztöne		Egyetlen nézőpont ösztöne
		Félelem ösztöne
		Sürgősség ösztöne

Publikációk a témában

- Vaskövi, Á. (2018): Pénzügyi tudatosság és hosszabbodó nyugdíjas évek: Beszámoló az idei Nemzetközi Aktuárius Kongresszusról (Berlin, 2018. június), Biztosítás és Kockázat, Vol.5. No.3. pp.48-57.
- Kovács, E., Vaskövi, Á. (2019): Living Longer. Working Longer? - Life Expectancy and Retirement Age Trends in OECD Countries, Proceedings of the 22rd International ECMS Conference on Modelling and Simulation: ECMS 2019, pp.103-108.
- Kovács, E., Vaskövi, Á. (2019): Rational or Irrational? Pension Expectations in Hungary, Proceedings of the 15th International Symposium on Operational Research, pp.411-416.
- Vaskövi, Á. (2020, megjelenés alatt): Fiatalok nyugdíjvárákozásai Magyarországon – kitekintéssel az OECD-országok lakosságának nyugdíjba vonulási és várható élettartam trendjeire, in: Munkapiaci trendek, demográfiai és jóléti kihívások, szerk: Cserháti Ilona, p.15.
- Kovács, E., Vaskövi, Á. (2020, megjelenés alatt): Pension Pessimism in the Young Generation: Basics or Instincts to Blame?, Business Systems Research Vol.11. No.2., pp.111-125.